

BIJLAGE – WEL OF GEEN STAATSTEUN

De onderstaande 2 vragen zijn juridisch getoetst.

1. Is een gemeentelijke bijdrage aan realisatie van een ‘commerciële’ voorziening wel of niet mogelijk i.h.k.v. de Europese regelgeving rondom ‘verkapte’ staatssteun. of vanwege verkapte staatssteun en leidt tot precedentwerking.
2. Is een gemeentelijke bijdrage aan realisatie van een ‘commerciële’ voorziening juridisch gezien toegestaan?

AD 1 - TOETS WEL /GEEN STAATSTEUN (KENNISCENTRUM EUROPA DECENTRAAL)

---- Vraag van gemeente Steenwijkerland aan kenniscentrum----

1. *Theater, ontvangt subsidie. Wil congressen organiseren in een ruimte van de gemeente. Gemeente wil dat pand renoveren, incl energieopgave. Theater gaat een marktconforme huur betalen, op basis van een taxatierapport. Is er sprake van staatssteun? Totale investering voor renovatie is ongeveer 6 ton voor aanpassingen, deze ook verdisconteerd in de huur.*
2. *En is er misschien wél sprake van staatssteun als, mocht er onverhoopt toch winst zijn, die ‘winst’ dan ten gunste komt aan het theatergezelschap cq. theateractiviteit*

Antwoord juridisch adviseur Kenniscentrum Europa decentraal

Er is in deze casus geen sprake van staatssteun omdat de gemeente met de verhuur van de ruimte geen economisch voordeel verschaft aan het theater.

De renovatie inclusief aanpassen van de energie-opgave van het pand, dat in bezit is van de gemeente, staat op zichzelf en komt zoals je zegt voor rekening van de gemeente.

Wanneer de gemeente zich begeeft op de markt (verhuur van een ruimte) en dus concurreert met andere verhuurders, dan zijn in principe niet de staatssteunregels van toepassing, maar de mededingingsregels uit de Wet Markt & Overheid. De gemeente dient zich houden aan de regels vastgelegd in deze wet die in het leven is geroepen om concurrentievervalsing ten opzichte van reguliere ondernemingen te voorkomen. Wanneer de gemeente een ruimte gaat verhuren, dan verricht zij zelf een [economische activiteit](#) en valt daarmee onder de reikwijdte van de Wet M&O. De gemeente moet zich dan houden aan de vier gedragsregels van de Wet M&O, waaronder de verplichting tot het doorberekenen van de integrale kostprijs aan de huurder.

Er zijn een aantal uitzonderingen op de toepasselijkheid van de wet M&O op de economische activiteit van een decentrale overheid. Een daarvan is het geven van staatssteun in de zin van Art. 107 lid 1 VWEU. De gemeente heeft zoals je aangaf besloten om met de verhuur van de ruimte geen economisch voordeel aan het theater te gaan geven. Maw: de gemeente geeft geen op geld te waarderen voordeel aan het theater in de vorm van een verlaagde huurprijs. Hiermee valt het verhuren van de ruimte buiten de staatssteunregels, omdat aan het derde criterium (het geven van een [economisch voordeel](#)) van [de vijf staatssteuncriteria](#) niet wordt voldaan.

Dat betekent in dit geval dat, wanneer de gemeente de ruimte wil gaan verhuren aan het theater, de gemeente in ieder geval de integrale kostprijs moet gaan doorberekenen aan het theater. Het gaat dus om het doorberekenen van de werkelijke kosten. Het staat de gemeente vrij om meer dan de integrale kostprijs te rekenen aan de huurder. Meer informatie over de Wet M&O en het doorberekenen van de integrale kosten vindt u hier:

Wel of geen staatssteun bij inzet 'winst' ten gunste voor gesubsidieerde theateractiviteiten

Is misschien wél sprake van staatssteun als, mocht er onverhoopt toch winst zijn, dit dan ten gunste komt aan het theatergezelschap?

Antwoord: Dit zou voor de verhuur van de ruimte niet uitmaken, deze valt buiten de staatssteunkaders. Wel moet de gemeente goed kijken naar de reguliere subsidieverleningsbeschikking aan het theater om te zien of daar mogelijk voorwaarden zijn gesteld aan het al dan niet ondernemen van commerciële/ winstgevende activiteiten door het theater.

KENNISCENTRUM
EUROPA
DECENTRAAL

Samengevat

1. Staatssteun is het direct dan wel indirect verstrekken van financiële steun aan ondernemingen door overheden en staatssteun mag geen invloed hebben op de markt.
2. In deze casus wordt geen staatssteun verleend, maar worden de te verrichten investeringen gedekt door het doorvoeren van een marktconforme huur voor het congresdeel.
3. De investering wordt in 20 jaar terugbetaald o.g.v. een marktconforme huurprijs.
4. Deze casus is zoals boven weergegeven voorgelegd aan Europa Decentraal, zij bevestigt dat er geen sprake is van Staatssteun zoals vastgelegd in de artikelen artikel 107, lid 1 van het VWEU,

AD 2 TOETS WET MARKT EN OVERHEID

Juridisch

Wet markt en overheid

Omdat het voordeel onder de de-minimisgrens blijft en het financieren van de renovatie een economische activiteit is, moet de gemeente ook rekening houden met de gedragsregels uit de Wet markt en overheid (Wmo). Volgens die gedragsregels moet de gemeente marktconforme huurtarieven berekenen. In deze marktconforme huurverhoging wordt de investering in 20 jaar terugverdiend. Deze 20 jaar terugverdientijd is op grond van de Financiële verordening 2018 Steenwijkerland bepaald. Voor de levensduur verlengende maatregelen (b.v. gebouwen en wegen wordt met een afschrijftermijn van 20 jaar gerekend).

De casus is door gemeentelijke juridisch adviseur getoetst aan de Wet markt en Overheid. De gemeente voldoet aan de vier gedragsregels die in de Mededingingswet zijn opgenomen

1. Kosten doorberekenen

Overheden mogen een product of dienst niet onder de kostprijs aanbieden. Onderhoudt een gemeentelijke plantsoenendienst bijvoorbeeld ook particuliere tuinen? Dan moet zij alle kosten hiervoor in rekening brengen. Net zoals andere hoveniersbedrijven dat doen.

2. Bevoordelingsverbod

Overheden mogen hun eigen overheidsbedrijven niet bevoordelen boven concurrerende ondernemingen. Bijvoorbeeld door gunstige financiering.

3. Gegevensgebruik

Overheden krijgen door haar publieke taak informatie die anderen niet hebben. Dat mag geen oneerlijk voordeel opleveren. Overheden mogen gegevens daarom alleen gebruiken voor economische activiteiten, als andere bedrijven die gegevens ook onder dezelfde voorwaarden kunnen krijgen.

4. Functiescheiding

Het komt voor dat overheden een bestuurlijke rol hebben voor economische activiteiten die ze zelf uitvoeren. Overheden moeten zorgen voor een strikte scheiding tussen zulke bestuurlijke zaken en economische activiteiten. Ambtenaren mogen niet tegelijk met allebei bezig zijn. Neem bijvoorbeeld een gemeenteamtenaar die aanvragen voor kapvergunningen behandelt. Deze ambtenaar mag zich niet bezighouden met kapwerkzaamheden die de gemeente aan particulieren aanbiedt.

In de casus zijn de gedragsregels niet van toepassing; de activiteiten zijn belegd bij een onafhankelijke externe partij. Het theater maakt geen onderdeel uit van de gemeentelijke organisatie.

1. Volgens de staatssteunregels kan de gemeente een onderneming steunen met een lening, mits een marktconforme rente wordt gehanteerd of het voordeel onder de de-minimisgrens blijft.
2. De financiering van de renovatie voldoet aan de gedragsregels uit de Wet markt en overheid. Omdat de gemeente niet zelf zorgdraagt voor de exploitatie maar deze bij een onafhankelijke stichting is ondergebracht, wordt voldaan aan deze wet. De voorwaarden zijn in de bijlage opgenomen.
3. Een gemeentelijke bijdrage aan een partij dat daarmee commerciële activiteiten kan uitvoeren om zodoende de theaterexploitatie rendabel te houden is in Nederland is niet uniek, bijna elk cultureel theater heeft een horeca voorziening en de grotere theaters hebben veelal een commerciële/ zakelijke afdeling;
4. Horeca en verhuur van het theatergebouw voor bijvoorbeeld congressen en andere commerciële activiteiten vormen samen een commerciële entiteit die qua organisatie en financiering los staan van de kerntaken van de theaterfunctie van de Meenthe.
5. Voor de gerenoveerde congresvoorziening wordt een separate marktconforme huurovereenkomst gesloten.
6. De commerciële activiteiten worden tegen marktconforme commerciële tarieven in de markt gezet zodat er geen sprake is van oneerlijke concurrentie op prijs.
7. Theater de Meenthe huurt voor de exploitatie van de congresvoorziening Onemeeting en dat doen zij zonder subsidie. Deze kosten moeten zij evenals de huur inclusief terugbetaling van de gemeentelijke investering zelf dragen.